

NOQULAY IQLIM SHAROITIDA ZAMONAVIY AGROTEKNOLOGIYALAR QO'LLASH ORQALI QISHLOQ XO'JALIGINI KOMPLEKS RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

**mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy
konferensiya materiallari**

2025-yil 21-22-aprel

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

TABIIY FANLAR VA AGROBITEKNOLOGIYA FAKULTETI

AGRONOMIYA VA TUPROQSHUNOSLIK KAFEDRASI

**NOQULAY IQLIM SHAROITIDA ZAMONAVIY
AGROTEKNOLOGIYALAR QO'LLASH ORQALI
QISHLOQ XO'JALIGINI KOMPLEKS RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI**

**mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy
konferensiya materiallari**

2025-yil 21-22-aprel

Buxoro – 2025

Noqulay iqlim sharoitida zamonaviy agrotexnologiyalar qo'llash orqali qishloq xo'jaligini kompleks rivojlantirish istiqbollari. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. – Buxoro: «Durdona», 2025. – 444 b.

Mas'ul muharrir:

O.Umarov – Biologiya fanlar bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Tahrir hay'ati:

M.Tursunov - kimyo fanlari doktori , professor

S.Nazarova – qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent,

L.Yuldoshov – biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent,

Ushbu to'plamda qishloq xo'jaligida qo'llanilayotgan zamonaviy agrotexnologiyalar va sohaga oid mavjud muammolar, tuproq degradatsiyasi natijasida hosil bo'lgan muammolar va ularning bartaraf qilishning ilmiy asoslari, an'anaviy va zamonaviy biotexnologiya sohasining dolzarb muammolari, o'simliklar dunyosi, ularni saqlash va ko'paytirish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar, hayvonot dunyosi, ularni saqlash va ko'paytirish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar, kimyo va neft-gaz texnologiyasining dolzarb muammolari, iqlim o'zgarishi, ekologiya va geografiya sohalaridagi fan yutuqlari, muammolar va yechimlariga bag'ishlangan ilmiy maqola va tezislari o'rin olgan.

Konferensiya materiallaridan qishloq xo'jalik sohasi mutaxassislari, ilmiy xodimlar, mustaqil izlanuvchilar, doktorantlar, talabalar, professor-o'qituvchilar hamda barcha qiziquvchilar foydalanishlari mumkin.

Mazkur to'plamga kiritilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar va me'yoriy hujjatlar to'g'riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalarga mualliflarning o'zlari mas'uldirlar.

GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA KUZGI BUG'DOY NALARINING EKOSTRESSGA CHIDAMLILIK XUSUSIYATLARI

A.E.Xolliyev,
BuxDU professori,
D.R.Teshaeva,
BuxDU dotsenti

Annotatsiya. Maqolada kuzgi bug'doy navlarining tuproq sho'rlanishi sharoitida ayrim fiziologik ko'rsatkichlarni o'rganish bo'yicha olingan ma'lumotlar keltirilgan. Dala tajribalari davomida kuzgi bug'doyning Grom, Pervitsa, Starshina, Alekseevich, Krasnodarskaya-99, Vassa, Asr va Antonina navlarining tuproq sho'rlanishi ta'siriga bog'liq jihatlari bayon qilingan. O'rganilgan navlar kesimida yuqoridagi ko'rsatkichlarning har xil darajada o'zgarishi navlarning sho'rga chidamlilik hamda biologik xususiyatlariga bog'liqligi qayd etildi.

Kalit so'zlar: kuzgi bug'doy navlari, tuproq sho'rlanishi, o'sish va rivojlanish, mahsuldorlik, stress, chidamlilik, adaptatsiya.

Аннотация. В статье представлены данные, полученные при изучении некоторых физиологических показателей сортов озимой пшеницы в условиях засоления почв. В ходе полевых опытов изучены особенности сортов озимой пшеницы Гром, Первица, Старшина, Алексеевич, Краснодарская-99, Васса, Аср, Антонина в зависимости от влияния засоления почвы. Отмечено, что колебания вышеуказанных показателей среди изученных сортов зависят от солеустойчивости и биологических особенностей сортов.

Ключевые слова: сорта озимой пшеницы, засоление почвы, рост и развитие, урожайность, стресс, выносливость, адаптация.

Annotation. The article presents data obtained on the study of some physiological indicators of winter wheat varieties under soil salinity conditions. During field experiments, aspects of winter wheat varieties Grom, Pervitsa, Starshina, Alekseevich, Krasnodarskaya-99, Vassa, Asr and Antonina, which are affected by soil salinity, were described. It was noted that the changes in the above indicators to varying degrees in the studied varieties depend on the salt tolerance and biological characteristics of the varieties.

Keywords: winter wheat varieties, soil salinity, growth and development, productivity, stress, endurance, adaptation.

Global iqlim o'zgarishi sharoitida kuzatilayotgan stress omillar - tirik organizmlarga, jumladan o'simliklar olamiga ham jiddiy salbiy ta'sir ko'rsatishi kuchaymoqda. Natijada o'simliklarning mahsuldorlik ko'rsatkichlari hamda hosil va uning sifati pasaymoqda. Bunday stress omillarning salbiy ta'sirini kamaytirishga qaratilgan ilmiy-tadqiqot ishlarini chuqurlashtirish hamda yo'qotilayotgan hosilni saqlab qolish chora-tadbirlarni ishlab chiqish, noqulay stress omillar ta'sirining fiziologik jihatlari baholash va asoslashga katta e'tibor berilishi bois bu yo'nalishda amalga oshirilayotgan tadqiqotlar eng muhim vazifalar sifatida qaralmoqda [1].

O'simliklarning sho'r stressiga chidamlilik mexanizmlarini o'rganish va uni ochish berish dolzarb nazariy-ilmiy muammolardan biri bo'lib, ushbu sohadagi ilmiy-tadqiqot ishlarini chuqurlashtirish orqali bug'doy o'simligining stress omillarga chidamliligini oshirishda ekzogen va endogen moddalarni ishlatish usullarini yaratish, ekinlarning mavjud genofondidan genetik-seleksion tadqiqotlarda keng foydalanish va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishiga keng tadbir qilishga katta e'tibor berilmoqda. Bu kabi izlanishlarning o'tkazilishiga zaruriyat shu bilan izohlanadiki, sho'rlanish ta'sirida o'simliklarda paydo bo'ladigan stressni bartaraf etish uchun turli xil fiziologik va biokimyoviy mexanizmlarni faollashtirishini taqozo etadi [2].

Boshqoli-don ekinlari ishlab chiqarishning turli tarmoqlarini xomashyo bilan ta'minlaydigan muhim texnik ekinlardan biri hisoblanadi. Talab darajasida mahsulot yetishtirishda esa hosilni saqlab qolishga qaratilgan optimal omillar talab etiladi. Respublikamiz sug'oriladigan

yerlarning agromeliorativ holatini yaxshilash, tuproq sho'rlanishini oldini olishda qo'llaniladigan ekofiziologik va agroteknik tadbirlarni takomillashtirish, stress omillarga moslashgan qishloq xo'jaligi ekinlari navlarini aniqlash, yaratish va amaliyotga joriy etish, stress sharoitlarda bug'doy navlarining chidamlilik va hosildorlik darajasini ifodalovchi fiziologik va biokimyoviy xususiyatlarini hamda navlarning moslashish javob reaksiyalarini baholash va ilmiy asoslashda muayyan natijalarga erishildi [3].

Tadqiqotning ob'ekti va usullari. Tadqiqotlar ob'ekti sifatida tajribalar davomida kuzgi bug'doyning Grom, Pervitsa, Starshina, Alekseevich, Krasnodarskaya-99, Vassa, Asr va Antonina navlaridan foydalanildi. Bu navlar keyingi yillarda respublikamiz miqyosida keng maydonlarga ekilmoqda. Kuzatishlar va biometrik o'lchovlar toq qaytariqlarda model o'simliklarida olib boriladi. Fenologik kuzatishlar qishloq xo'jalik ekinlarini nav sinash inspeksiyasi metodikasi bo'yicha o'tkaziladi. Barcha tajribalarda variantlar uch qaytariqli qilib, yaruslarda izchillik asosida joylashtirildi.

Olingan natijalar va uning muhokamasi. Bug'doy navlarining sho'r stressiga fiziologik chidamlilik darajasini aniqlash maqsadida hujayra shirasining quyuqlik darajasi, xloroplast pigmentlari miqdori, fotosintez va nafas olish jadalligi qiyosiy asoslandi. Bug'doy navlarining suv almashinuviga sho'r stressining fiziologik ta'sirini aniqlash maqsadida transpiratsiya jadalligi, barglardagi umumiy suv miqdori, barglardagi suv tanqisligi, barglardagi bog'langan suv miqdori, barglarning suvni saqlash darajasi va hujayralarning turgotsentlik darajasi navlar kesimida baholandi.

Navlarining mahsuldorlik ko'rsatkichlariga tuproq sho'rlanishi ta'sirini o'rganish orqali navlarning o'sish jadalligi, navlar barg sathining kengayishi, fotosintez sof mahsuldorligi, hosil ko'rsatkichlari ilmiy asoslangan hamda sho'r stressining bug'doyga fiziologik ta'sir mexanizmlari ishlab chiqildi. Tuproq sho'rlanishiga chidamli hamda hosildorlik ko'rsatkichlari yuqori bo'lgan navlar ilmiy asoslangan holda har xil darajada sho'rlangan hududlarga ekish uchun tavsiyalar berildi. Shuningdek, sho'rlangan tuproqlar sharoitida kuzgi bug'doy navlari barglaridagi bog'langan suv miqdori hujayralarning turgotsentlik darajasi ko'rsatkichlarini aniqlash orqali navlarning sho'r stressiga chidamlilik darajasini aniqlashning tezkor hamda urug'larini ekishdan oldin ishlov berish evaziga sho'r stressiga chidamlilik darajasini oshirishning fiziologik usullari ham ishlab chiqildi.

Kuzgi bug'doyning suv almashinuv jarayonidagi o'zgarishlar ayrim fiziologik jarayonlarning oshishiga va ayrimlarining kamayishi yoki sekinlashishiga olib keldi. Bunda barglarning suv tanqisligi, barglardagi bog'langan suv miqdori, barglarning suvni saqlash darajasi, hujayralarning turgotsentlik darajasi, hujayra shirasining quyuqlik darajasi va nafas olish jadalligining oshishiga sabab bo'ldi. Ayni paytda transpiratsiya jadalligi, barglardagi umumiy suv, xlorofill pigmentlari miqdori va fotosintez jadalligining pasayishi kuzatildi. Fiziologik jarayonlardagi bu kabi o'zgarishlar o'simlik umumiy mahsuldorligining pasayishiga olib keldi. Sho'r stressi sharoitida navlarning o'sish jadalligi, barg sathi, fotosintez sof mahsuldorligi, hosil salmog'i mahsuldorlikni belgilaydigan asosiy omillar ekanligi va o'zaro bog'liqligi aniqlandi. Mahsuldorlikni belgilaydigan ko'rsatkichlarning pasayishi avvalo biologik va keyingi etapda xo'jalik hosil salmog'ini pasaytirdi.

Tuproqdagi tuzlar konsentratsiyasi bug'doy navlari hosil salmog'iga ta'siri natijasida o'rganilgan navlarda hosildorlikning kamayishi kuzatildi. Bunda o'rtacha-kuchli sho'rlangan tuproqlar sharoitida Starshina va Grom navlarining hosildorligi boshqa o'rganilgan navlarga nisbatan eng yuqori bo'lganligi qayd etildi. Bunday sharoitda hosil salmog'i bo'yicha eng past natijalar Pervitsa hamda Asr bug'doy navlarida kuzatildi. Bu ko'rsatkichlar bo'yicha Antonina, Alekseevich va Vassa navlari oraliq o'rinni egalladi. Urug'larga natriy xlor tuzining 3,5% li eritmaları bilan ishlov berilgan tajriba variantlarida hosil salmog'i o'rtacha 64,4 sentnerni tashkil qildi. Ayni paytda nazoratga nisbatan qo'shimcha hosil 5,05 % ga oshdi. Nazorat variantida tajriba variantlariga qaraganda hosil miqdori kam bo'ldi.

Xulosalar. Tadqiqot natijalari asosida kuzgi bug'doy navlarining sho'r stressiga himoyaviy javob reaksiyalari va moslashishning stress darajasiga bog'liqligi asoslanib, sho'r stressiga

chidamlilikni aniqlash hamda uni oshirishning fiziologik usullarining ishlab chiqildi. Shuningdek, sho'r stressiga chidamli bo'lgan Starshina, Krasnodarskaya-99 va Grom, navlarini tuprog'i o'rtacha-kuchli sho'rlangan hududlarga, chidamlilik darajasi o'rtacha bo'lgan Antonina, Alekseevich, Vassa navlarini esa stress omillar ta'siri nisbatan kuchsiz hududlarga ekib yuqori va sifatli hosil olish imkoni qayd etildi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Холлиев А.Э, Болтаева З.А. Ёўза ва стресс омиллар.-Бухоро:Дурдона, 2023.-116 б.
- 2.Gull A, Lone AA, Wani NUI. Biotic and abiotic stresses in plants. In: Abiotic and Biotic Stress in Plants. Alexandre Bosco de Oliveira: IntechOpen; 2019. pp. 1-19. DOI: 10.5772/intechopen.85832.
- 3.Атабаева Х. Н. Истикболли буғдой навлари ҳосилдорлигининг суғориш тизимига боғлиқлиги.-ТошДАУ, 2004.-68 б.

UDK: 57.086.83

СПОСОБЫ СТЕРИЛИЗАЦИИ И ВВЕДЕНИЕ В КУЛЬТУРУ *IN VITRO* ЭКСПЛАНТОВ РАСТЕНИЯ *LAGOCHILUS INEBRIANS L.*

Гулистанский государственный университет.

Научно-исследовательский институт Агробιοтехнологии и биохимии.

Бакеев Рефат.

Докторант кафедры биологии.

Холдаров Алишер. Д

окторант кафедры биологии.

Исмоилова Каромат.

Доцент кафедры биологии.

Козимов Бобур.

Магистр кафедры биологии.

Annotatsiya

Eksplantlarni steril madaniyatga kiritish bosqichida klonal mikroko'paytirish texnologiyasida bu jarayon murakkab kechishi mumkinligiga tayyor bo'lish kerak. Ushbu ishda eksplantlarni in vitro madaniyatga kiritish bo'yicha infeksiya xavfini kamaytirish va steril, yashovchan eksplantlar hosilini oshirish maqsadida sterilizatsiya usullari va muddatlari ko'rsatib o'tilgan. In vitro steril madaniyatga kiritish uchun eng optimal davr bu – novdalar faol o'sish bosqichidir. Eksplantlarni sterilizatsiya qilish quyidagi kimyoviy moddalar yordamida amalga oshirildi: etil spirti (70,0 %, 1 daqiqa) bilan, so'ngra vodorod peroksidi (3,0 %) bilan 5 daqiqa davomida, hamda "Belizna" eritmasi (natriy gipoxlorid) 5:1 nisbatda 7 daqiqa davomida qo'llanilishi natijasida mos ravishda 30,0 % va 25,0 % steril va yashovchan eksplantlar olishga erishildi.

Kalit so'zlar: klonlangan payvandtag, klonal mikroko'paytirish, sterilizatsiya, ozuqa muhiti, infeksiyalanganlik.

Аннотация

На этапе введения эксплантов в стерильную культуру нужно быть готовым к тому что это может быть трудным в технологии клонального микроразмножения растений. В работе показаны возможные пути стерилизации и сроки введения эксплантов в культуру *in vitro* с целью снижения посадочной инфекции и повышения выхода стерильных жизнеспособных эксплантов. Наиболее оптимальным сроком введения в стерильную культуру *in vitro* является период активного роста побегов. Стерилизация эксплантов проводилась следующими химическими веществами как этиловым спиртом (70,0 %, 1 мин) в сочетании с перекисью водорода (3,0 %) в течение 5 мин и раствор белизны (гипохлорид натрия) 5:1, в течение 7 мин способствовала получению 30,0 % и 25,0 % жизнеспособных стерильных эксплантов.

Ключевые слова: клоновый подвой, клональное микроразмножение, стерилизация, питательная среда, инфицированность.

¹ Khazratova Dilshoda Azamovna, ² Khusanova Shakhnoza Abduraxmon qizi, ² Egamova Azizabonu Shamshod qizi INTENSIFICATION OF DYING OF SILK FABRICS WITH WATER-SOLUBLE DYES IN THE PRESENCE OF CHITOSAN	347
Saidov Olimjon Amon o'gli Kimyo darslarida innovatsion texnologiyalar	350
Otamurodova Shahnoza To'rayevna, Tursunov M.A, Ganiev B.Sh. STRUCTURE AND PROPERTIES OF SYNTHESIS OF BENZOYL HYDRAZONES OF MONOCARBONYL COMPOUNDS.....	352
To'xtayeva Munisa Valamat qizi OKSIDLANGAN KRAKMALLI SISTEMANING SORBSION XUSUSIYATLARIGA SUVDA ERUVCHAN SINTETIK POLIMER GIDROLIZLANGAN POLIAKRILONITRIL PREPARATINING TA'SIRI.....	353
Тўхтаева М.(магистрант), Шарипов М.С. (т.ф.н, проф.) ОКСИДЛАНГАН КРАХМАЛ ВА СУВДА ЕРУВЧАН ПОЛИМЕРЛАР АСОСИДА ЯНГИ КОМПОЗИЦИОН ТАРКИБЛИ ҚҮЮҚЛАШТИРУВЧИЛАР ТАРКИБИДА МИКРОСТРУКТУРЛАР ҲОСИЛ БОЛИШ ЖАРАЁНЛАРИНИ ЎРГАНИШ	356
Jonimqulov Toxir Ibragim o'g'li KIMYO SANOATIDAGI INNAVATION TEXNOLOGIYALAR VA LOYIHALAR	359
¹ Umurov N.S., ² Otaqulov I.E. GK:ABZ KOMPLEKSLARINI OLISH VA O'RGANISH	361
Adizova Shoirra Toirovna NAVBAHOR BENTONITI ASOSIDAGI SORBENTLARNING KIMYOVIY TERMIK TADQIQI	364
Nazarov Sayfulla Ibodulloyevich, Shirinov Gayratjon Kodirjonovich, To'xtayev Sardor Anvarjon o'g'li NEFTNI QAYTA ISHLASH KORXONALARI CHIQUINDI SUVLARINI KOMPLEKS KOAGULYATSIYA USULI BILAN TOZALASH.....	367
Nazarov Sayfulla Ibodulloyevich, Shirinov Gayratjon Kodirjonovich, Baqoyeva Marjona Adiz qizi YAROQSIZ KATALIZATORLAR ASOSIDA EKOLOGIK TOZA KOAGULYANT SINTEZ QILISH: YASHIL KIMYO YONDASHUVI.....	369
Tursunova F. J. M.R.Amonov G-58I KATALIZATORINING SINTEZI VA REGENERATSIYASI : SUPERKRITIK KARBONAT ANGIDRIDNING QO' LLANILISHI	371
Шапатов Феруз Утаганович, Исмаилов Ровшан Исраилович Очистка специальных масел олигомерными сорбентами НА ОСНОВЕ ГАЛОГЕН- и АЗОТСОДЕРЖАЩИХ СОЕДИНЕНИЙ	374

7-sho'ba. IQLIM O'ZGARISHI, EKOLOGIYA VA GEOGRAFIYA SOHALARIDAGI FAN YUTUQLARI, MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

Dadaboyev Ravshanbek Maxamadali o'g'li, Ergashev Dostonbek Pratovich ICHKI YONUV DVIGATELLARNING ATROF-MUHITGA TA'SIRI.....	378
Абдуллаева Фатима Бахтиёровна НАБЛЮДЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В ТЕКУЩИЙ ПЕРИОД.....	380
Абдусаматов Фаҳоджон Ғайратжон ўғли, Шермирзаев Яхёбек Отабек ўғли ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ И ИХ АНАЛИЗ	382
Adashaliyev Azizbek Zafarjon o'g'li GLOBAL JARAYONLAR VA BARQAROR TARAQQIYOT FALSAFASINI ZAMONAVIY DUNYODA AKS ETISHI.....	384
Bahodirov G'iyosbek Murodjon o'g'li, ANALYSIS OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT OF ELECTRIC CARS AND HYBRID CARS	387
Egamqulov Husniddin Erkaboyevich, Po'latova Sohiba Ergash qizi, Shodmonov Elbek Erkin o'g'li YANGIYER SHAHRI AHOLISINING DEMOGRAFIYASI VA UNING HUDUDIY TAHLILI	389
Egamqulov Husniddin Erkaboyevich, Po'latova Sohiba Ergash qizi, Shodmonov Elbek Erkin o'g'li YANGIYER SHAHRI AHOLISINING DEMOGRAFIYASI VA UNING HUDUDIY TAHLILI	391

Karimboyeva M.Q. ¹ , Yoqubov E.Sh. ² , Normurodova Q.T. ³ , Abdraxmonov T. ⁴ , Jabbarov Z.A. ⁵ QURG'OQLANISH INDEKSI VA POTENSIAL EVOPOTRANSPIRATSIYANI ANIQLASH ALGORITMI	394
Dadaboyev Ravshanbek Maxamadali o'g'li, Ergashev Dostonbek Pratovich AVTOMOBIL SANOATIDA INNOVATSION AERODINAMIK SINOVLAR: IQLIM O'ZGARISHI VA EKOLOGIYA MUAMMOLARIGA YECHIM SIFATIDA	397
Umirzaqov Oybek Alimqul o'g'li, Burhanov Xayitboy SIRDARYO VILOYATI SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	401
Raximov Raxmatullo Rafiqjon o'g'li, Usmonov Azizbek XXX IQLIM O'ZGARISHI, EKOLOGIYA VA GEOGRAFIYA SOHALARIDAGI FAN YUTUQLARI, MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	405
Beysenov Kenjabay Sarsanbayevich O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI EKOLOGIK MUAMMOLAR	407
Yunusov Rustam, Bo'riyeva Dilorom Isroilovna INTENSIV NOK DARAXTLARIDAN YUQORI HOSIL OLIISH TEXNOLOGIYASI VA SAMARADORLIGI	410
Bo'riyev Sulaymon Bo'riyevich, Qobilov Aziz Muxtrovich, Jo'rayeva Maftuna Alijonovna MIKROSKOPIK SUVO'TLARNI TURLI OZUQA MUHITLARIDA YETISHTIRISH BIOTEXNOLOGIYASI.....	414
Jumayev T. G., Zarmanova O.O. SIZ BILMAGAN POMIDORNING FOYDALI JIHATLARI HAMDA ORGANIK QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARNI YETISHTIRISH.	417
Xolliyev Askar Ergashovich, Jumayev Tolibjon Ganjiyevich. "ZOVUR SUVLARIDAN QISHLOQ XO'JALIGI EGIN YERLARINI SUG'ORISH UCHUN FOYDALANISH YO'LLARI"	419
Савич В.И., Нафетдинов III. Агроэкологическая оценка засоления почв	422
Zaripov Gulmurot Tohirovich, Haydarov Rustam Gulomovich. QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH TEXNOLOGIYALARI	426
Matholiqov Ro'zali Baxtiyor o'g'li. Isag'aliyev Murodjon To'ychiboyevich, Yuldashev G'ulomjon. BO'Z TUPROQLAR MINTAQASI SUG'ORILADIGAN GIDROMORF TUPROQLARI AGROKIMYOVIY XOSSALARI	431
Ismoilov Ro'zibek Saydullo o'g'li, Abduraimov Azizbek Sultankulovich. O'ZBEKISTON FLORASIDA TARQALGAN LACTUCA L.TURKUM TURLARINING AHAMIYATI	434